

Η ΑΥΤΟΚΤΟΝΙΑ ΩΣ ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ

Εισαγωγικές σκέψεις στο άρθρο του Έρβιν Ρίνγκελ

Υστερα από μια σύντομη περίληψη των πολυετών ερευνών του πάνω στο καλούμενο «προαυτοκτονικό σύνδρομο», στη μακρύτερη, δηλαδή, ή θραχύτερη εκείνη φάση, που σε όλες τις περιπτώσεις των αυτοκτονιών προηγείται της αυτοχειρίας, ο συγγραφέας περιγράφει τις σημαντικότερες πλευρές του φαινομένου αυτού όπως παρουσιάζεται στους νέους. Δείχνει τί χρειάζεται για μια θετική εξέλιξη ενός νέου και προσφέρει στο τέλος μερικές υποδείξεις σχετικά με το πώς μπορεί ο πνευματικός ποιητή να παρασταθεί στους νέους που έχουν προδιάθεση προς αυτοκτονία.

Ο Erwin Ringel είναι καθηγητής της Ψυχιατρικής και Νευρολογίας στο Πανεπιστήμιο της Βιέννης και διευθυντής του Τμήματος Ψυχοσωματικής Ψυχιατρικής της Ψυχιατρικής Πανεπιστημιακής Κλινικής. Ήταν ένας από τους πρώτους που είχε υποστηρίξει με τρόπο πρακτικό την άποψη, ότι η ψυχολογία του θάνατος μπορεί να βοηθήσει τον ποιητή στο έργο του. Κλασικό παραμένει το βιβλίο που το 1953 έγραψε σε συνεργασία με τον W. Van Lun, *Die Tiefenpsychologie hilft dem Seelsorger*. Την

ΐδια χρονιά δημοσίευσε και το πρώτο του βιβλίο περί αυτοκτονίας.

Ο γερμανικός τίτλος του άρθρου που δημοσιεύουμε είναι: *Selbstmordgefahr bei jungen Menschen — pastorale Möglichkeiten zu ihrer Bekämpfung*. Δημοσιεύτηκε στο περιοδικό «*Diakonia*», τόμος 8 του 1977, αρ. 1, σ. 20 - 28. Όλο το τεύχος ήταν αφιερωμένο στην αυτοκτονία ως ποιμαντικό πρόβλημα. Η μετάφραση έγινε από την Άγγυρώ Κομπογεώργη και η επιστημονική επιμέλεια είναι του Αλεξάνδρου Μ. Σταυροπούλου, λέκτορας του Τμήματος Ποιμαντικής της Θεολογικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών, ψυχολόγος.

Το κείμενο αυτό συνειτέλεσε μαζί με άλλα βοηθήματα στην κατάλληλη προετοιμασία της «εκστρατείας κατά του άγχους», όπως χαρακτηρίστηκε, που οργανώσε για τον μήνα Ίούνιο ή Διεύθυνση Θεραπευτικού του Γενικού Επιτελείου Έθνικής Αμύνης (Γ.Ε.ΕΘ.Α.). Το άρθρο μοιράστηκε πολυγραφημένο σε όλους τους στρατιωτικούς ιερείς που υπάρχουν στην πύλο πάνω Διεύθυνση καθώς και σε Ί. Μητροπόλεις που εφημέριοί τους εξυπηρετούν στρατιωτικές μονάδες της περιοχής.

Κρίναμε σκόπιμη τη δημοσίευσή του από τις σελίδες του «Εφημερίου» για να μπορούσαν περισσότεροι ποιητές να επωφεληθούν και να εμβυθύνουν στην αντιμετώπιση ενός τέτοιου λεπτού ποιμαντικού προβλήματος σε εποχή, που καθώς διαβάζουμε στις εφημερίδες, παρατηρείται έξαρση του φαινομένου.

Με την ευκαιρία αυτή θέλω να επισημάνω την ευεργετική παρουσία του Κέντρου Αποκαταστάσεως

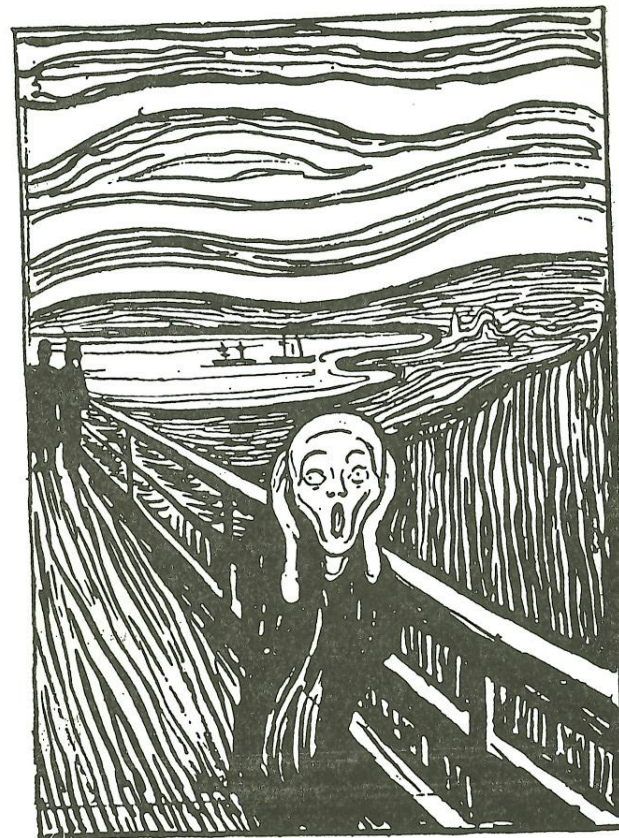
και Προλήψεως Αυτοκτονιών» (Κ.Α.Π.Α.), που επί δώδεκα χρόνια, με την εμπνευσμένη διεύθυνση και ανιδιοτελή προσφορά του π. Έμμαουήλ Καλαϊτζάκη, αντιμετώπισε επιτυχώς χιλιάδες περιπτώσεις. Θα ήταν εύχης έργο κάποτε ο π. Έμμαουήλ να καταγράψει εκτενώς την πολύτιμη αυτή εμπειρία του. Υπάρχουν ασφαλώς και άλλες πρωτοβουλίες προς αυτή την κατεύθυνση, όπως η υπηρεσία S.O.S. που παρέχει ήθικη και ψυχολογική βοήθεια από το τηλέφωνο. Οι υπηρεσίες αυτές έχουν οργανωθεί σε εθνικό και διεθνές επίπεδο (σύλλογοι και όμοσπονδία).

Αναφέρω ακόμα την ύπαρξη της «Διεθνούς Ένώσεως για την πρόληψη της αυτοκτονίας». Σαν έμβλημά της δεν έχει τυχαία τον πίνακα του νορβηγού ζωγράφου Ε. Μύνχ (1863 - 1944) «Η κραυγή». Εκφράζει παραστατικότερα την έκκληση για βοήθεια εκείνου που βρίσκεται σε κίνδυνο να αυτοκτονήσει.

Θα ακούσουμε την κραυγή του και θα σπεύσουμε σε βοήθεια —ή ευμολογία προέρχεται από το βοή + θέω = τρέχω στη βοή (και την αντίρα της μάχης)— ή «η κραυγή είναι πολύ σιγανή για μās όταν κάποιος ζητάει βοήθεια», καθώς λέγει ο ποιητής, και εμείς αφού δεν την ακούμε, αντι-παροχόμεθα και φεύγουμε προς άλλη κατεύθυνση; Το σκίτσο που δημοσιεύτηκε στο «Medical Tribune» (Ιατρικό Βήμα) της 3 Σεπτεμβρίου 1974, σ. 15, σε παραλλαγή του πίνακα του Μύνχ, είναι ένδεικτικό της βαρειάς μορφής «θαρρησίας» μας σε ανάλογες περιπτώσεις. Αλλά, «εκείνος, που έχει αυτιά για να ακούει, ως ακούει» (Ματθαίου ια' 15). Τον πίνακα και το σκί-

τσο αναδημοσιεύουμε από το τελευταίο βιβλίο του Ε. Ρίνγκελ, «Απόρρητη της ζωής; Σκέψεις περί αυτοκτονίας, Βιέννη 1978, σ. 130-131.

Με χρονολογική σειρά παραθέτουμε πρόσφατες σχετικά βιβλιογραφικές ενδείξεις,

Ε. Μύνχ. «Η κραυγή», 1895.

που συμπληρώνουν την πληροφόρηση του άρθρου και θα ήταν χρήσιμο σιόν ποιμένα να ανατρέξει σ' αυτές με πρώτη ευκαιρία.

ΔΡΑΚΟΥΔΙΔΗ Ν. Ν., 'Η αυτοκτονία, περ. «Ψυχολογικό σχήμα», 'Ιαν. - Φεβρ. 1983, σ. 53-60.

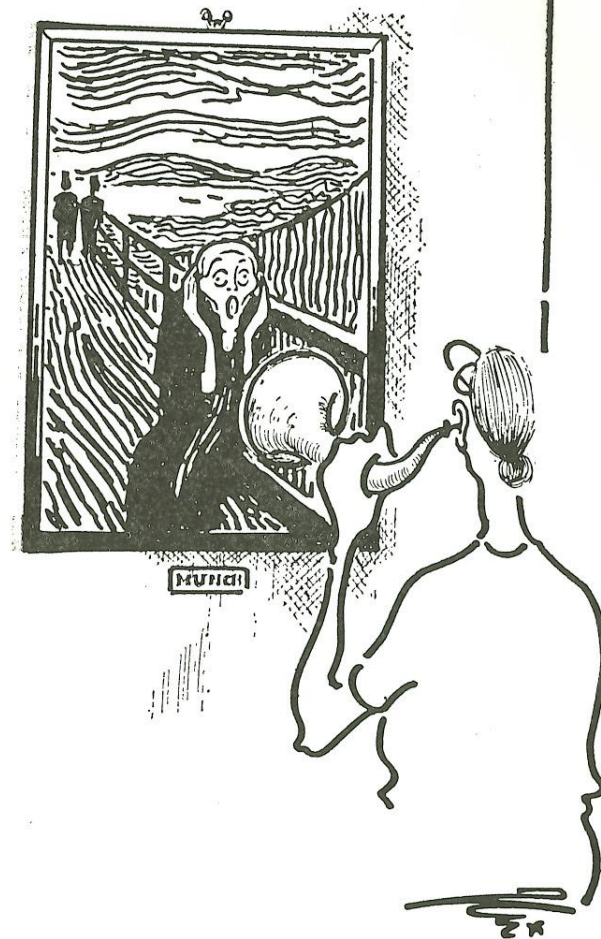
ΧΡΥΣΑΝΘΟΥ (Μητρ. Δεμεσοῦ), 'Η αυτοκτονία από θρησκευτικής και ήθικης απόψεως, περ. «Απόστολος Βαρνάβας», τόμος 42, 1981, ἀρ. 2, σ. 352-364.

ΠΑΛΛΗ Δ. Ι., 'Ο κίνδυνος τῆς αυτοκτονίας και ἡ σύγχρονη ἔρευνα, περ. «Ἐκλογή» (θεμάτων κοινωνικῆς προνοίας), Δεκέμβριος 1980, σ. 158-162.

ΧΡΙΣΤΙΝΑΚΗ Π. Ε., 'Η απόπειρα ἐκκλησιαστικοῦ ἐγκλήματος, παρ. 112 «'Η απόπειρα αυτοκτονίας», 'Αθήναι 1978, σ. 606-615.

ΧΑΤΖΟΠΟΥΛΟΥ Χαρ. Π. (Οικονόμου), Τὸ πρόβλημα τῆς αυτοχειρίας (διδασκαρικὴ διατριβή), 'Αθήναι 1969, 196 σ.

ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ 'Ηλία Β., Περιστατικὰ αυτοκτονιῶν ἐν τῇ Παλαιᾷ Διαθήκῃ, 'Ανατύπωση ἐκ τοῦ περ. «Παρασός», τόμος ΣΤ', ἀρ. 4, 'Αθήναι 1964.

'Η κραυγή εἶναι πολὺ σιγανή...